

[Svend Auken]

hænger det sammen. Alligevel er regeringen forvisset om, at den slipper godt fra det. Den regner sikkert med, at lønmodtagerne og deres demokratisk valgte repræsentanter i organisationerne vil medvirke til at få planen til at virke.

Naturligvis er jeg overbevist om, at fagbevægelsen vil overholde landets love, men dette diktat vil uundgåeligt sætte fornuftige samarbejdsrelationer på arbejdsmarkedet i stå, hvis det skal efterleves. Årtiers – årtiers – styrke i fælles indsats for en bedre og mere effektiv produktion vil gå fløjten. Dette gælder ikke kun i den private sektor. Det vil i høj grad også gælde ansatte i stat, amt og kommuner. Her er samarbejdet og situationen i forvejen meget anspændt. Med disse helt urealistiske lønrammer og de forestående omfattende nye nedskæringer kan man frygte, at tidligere tiders velfungerende offentlige servicesektor vil blive en skueplads for konfrontationer, og at arbejdsglæden, som de fleste offentligt ansatte stadig har, helt vil forsvinde.

Arbejdsministerens lovforslag vidner i øvrigt om den samme mangel på håndlag, som har karakteriseret regeringens behandling af arbejdsmarkedet de sidste 2½ år. Det er et produkt af en nyliberal skrivebordsfilosofi uden anden kontakt med arbejdsmarkedet end et lejlighedsvis besøg af Dansk Arbejdsgiverforenings direktion.

Ud over de urealistiske lønrammer og den manglende aktive arbejdstidspolitik vil paragraffernes udformning give anledning til utallige problemer i hverdagen. Tidligere har jeg illustreret, at minimallønsbestemmelserne vil virke urimeligt. Bl.a. betyder den manglende mulighed for at forhandle specielle spørgsmål f.eks., at der i de kommende to år overhovedet ingen mulighed er for justering af lærlinge- og elevlønninger, og det skal ses på baggrund af, at undervisningsministerens lovforslag om at fjerne transportstøtten til lærlingene og eleverne gennemføres samtidig. Disse mennesker skal altså bære alle prisstigningerne selv og derudover yderligere have forringet deres forhold.

På normallønsområdet kræves det, at man overenskomstråde for overenskomstråde kender den samlede lønsum, men sandheden er jo, at der ikke er noget menneske, der kender den samlede lønsum i de enkelte overenskomstråder. De tal eksisterer sim-

pelt hen ikke, men de skal kendes, for at man kan udmønte rammen, og hvis man ikke bliver enig om fordelingen af en sådan ramme, skal udestående spørgsmål afgøres i et paritetisk nævn.

Har man overhovedet i regeringen tænkt over, at der alene på normallønsområdet er 4.000 overenskomstråder? Hvis man blot i en fjerdedel af disse tilfælde ikke kan nå frem til enighed mellem parterne, skal der etableres 1.000 paritetiske nævn, vel nok det mest groteske bureaukrati, man nogen sinde har set på arbejdsmarkedet. Jeg tror faktisk, at regeringen ikke aner, hvad den har med at gøre. Ellers kunne den ikke komme til et så tosset resultat.

Jeg nægter også at tro, at resultatet var blevet så dårligt, hvis man havde gjort sig den ulejlighed at forhandle med arbejdsmarkedets parter. Tidligere kunne vi her i Danmark – lykkeligvis – tale om en vis grundlæggende enighed om arbejdsmarkedspolitikken – for at bruge et fint ord, der er oppe i tiden, en vis consensus omkring arbejdsmarkedspolitikken. Efter 2½ års borgerligt styre eksisterer denne enighed desværre ikke længere. Der er et svælg mellem den borgerlige og den socialdemokratiske opfattelse af arbejdsmarkedspolitikken. Uenigheden drejer sig om metoden, byrdefordelingen og perspektivet i den politik, der føres.

I socialdemokratiet er respekten for arbejdsmarkedets parter rodfæstet. Vi oplever dem ikke som modstandere og ballademagere, der skal statsadministreres. Styrken ved det danske system er netop, at der i hverdagen løses mange problemer uden statsregulering i kraft af gode forhold til trods for grundlæggende interesseforskelle mellem arbejdere og arbejdsgivere.

Hos regeringen er synet det modsatte. Alt skal helst dirigeres og administreres og det ned til sidste brøkdelt af en decimal. Den form for indkomspolitik eller rettere løndiktatpolitik er urealistisk. Måske kan man i en kort periode via lønstoplove og ved anvendelsen af Dansk Arbejdsgiverforening som lønpoliti bremse op, men al erfaring – se blot på, hvad der skete i Norge efter 1979-lønstoppet – tyder på, at en stopperiode efterfølges af et ukontrollerbart lønpres.

For os er kun en forhandlet indkomspolitik holdbar. Det skete for to år siden, hvor arbejdsmarkedet til trods for regeringens